

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดโครงการพัฒนาขนาดใหญ่โดยเฉพาะโครงการสนามบินพาณิชย์ จะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) รายงานดังกล่าวเป็นการคาดการณ์ถึงผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการ จึงจำเป็นต้องนำเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขเพื่อลดผลกระทบและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ทั้งในช่วงการก่อสร้างและช่วงดำเนินการ ดังนั้น สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ ภายหลังจากโครงการผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) แจ้งมติความเห็นชอบและให้กรมท่าอากาศยานปฏิบัติตามเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมจากโครงการสนามบินพาณิชย์มีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยโดยรอบ และทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 27 ก ลงวันที่ 19 เมษายน 2561 มาตรา 51/5 เพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบและพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตที่ได้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้รับอนุญาตให้ดำเนินการแล้ว จัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เสนอต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกาศกำหนด

มาตรา 101/2 ที่กำหนดว่า “ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตผู้ใดไม่นำส่งรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 51/5 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท”

ดังนั้น กรมท่าอากาศยานจึงได้จัดให้มีโครงการติดตามผลกระทบสิ่งแวดล้อม ท่าอากาศยาน 8 แห่ง ประกอบด้วย ท่าอากาศยานอุดรธานี ขอนแก่น อุบลราชธานี นครพนม เลย ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ และนครราชสีมา โดยดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) หรือรายงานฯ ที่ขอเปลี่ยนแปลง

รายละเอียดโครงการหรือมาตรการป้องกันแก้ไขและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- (1) เพื่อดำเนินการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของแต่ละท่าอากาศยาน
- (2) เพื่อติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของแต่ละท่าอากาศยาน
- (3) เพื่อศึกษานิเวศวิทยา พืชพรรณ นกและสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อการบินและแผนป้องกันอุบัติเหตุทางการบินที่เกิดจากนกและสัตว์
- (4) เพื่อดำเนินการใช้อย่างจำลองทางคณิตศาสตร์ คำนวณระดับเสียงจากสนามบินต่อสภาพแวดล้อมโดยรอบในสภาพปัจจุบัน
- (5) เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสนามบินพาณิชย์ โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการอย่างละเอียดและเสนองบประมาณดำเนินการ
- (6) เพื่อศึกษาทบทวนความเหมาะสมของมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของท่าอากาศยานที่เคยมีการศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมรวมทั้งเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในปัจจุบัน

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

ติดตามตรวจสอบมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามกำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมท่าอากาศยาน 8 แห่ง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ประกอบด้วย ท่าอากาศยานอุดรธานี ขอนแก่น อุบลราชธานี นครพนม เลย ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ และนครราชสีมา

1.3.2 ขอบเขตเชิงวิชาการ

1) ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม เช่น คุณภาพอากาศ ระดับเสียง และคุณภาพน้ำ เป็นต้น ตามเงื่อนไขเห็นชอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดำเนินการตรวจวัด 2 ครั้ง ในรอบของการปฏิบัติงานตามสัญญา อ้างอิงตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ดำเนินการ หรือผู้ขออนุญาตจะต้องจัดทำเมื่อได้รับอนุญาตให้ดำเนินการโครงการหรือกิจการแล้ว พ.ศ. 2561 ข้อ 3 (2) และ (3)

2) สำรวจชนิด ความชุกชุม พฤติกรรมหรือนิเวศวิทยาและสถานภาพของนกและสัตว์ที่อาจเป็นอันตรายในการทำการบินบริเวณพื้นที่โครงการและใกล้เคียง

- 3) ใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ คำนวณการกระจายความเสี่ยงจากสนามบินต่อสภาพแวดล้อมโดยรอบในสภาพปัจจุบัน
- 4) ศึกษาและทบทวนความเหมาะสมของมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขเห็นชอบรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของแต่ละท่าอากาศยานรวมทั้งเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในปัจจุบัน
- 5) เสนอแนวทางการแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นของแต่ละท่าอากาศยานอย่างละเอียดและเสนองบประมาณในการดำเนินการ
- 6) อบรม/ให้ความรู้ แก่เจ้าหน้าที่ของกรมท่าอากาศยานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของสนามบิน โดยให้จัดทำคู่มือของแต่ละท่าอากาศยานที่ทำการศึกษาในสัญญานี้ เพื่อให้ท่าอากาศยานแต่ละแห่ง สามารถนำไปดำเนินการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมได้ โดยที่ปรึกษาจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายในการอบรมทั้งหมด รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าที่พัก ของเจ้าหน้าที่ผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด
- 7) การศึกษา ตรวจสอบ และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ต้องเป็นไปตามมาตรฐานตามที่หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมกำหนด ทั้งนี้ ที่ปรึกษาจะต้องดำเนินการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหากมีข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ โดยที่ปรึกษาจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการตรวจวัดทั้งหมด

1.4 รายละเอียดโครงการ

1.4.1 ความเป็นมาของท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี

เมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 1 ประมาณปี พ.ศ. 2463 - 2466 กรมอากาศยานทหารบกในสมัยนั้น ได้ทำการดัดแปลงเครื่องบินแบบ "เบรเกต์" เป็นเครื่องบินขนส่งพัสดุไปรษณีย์ บินไปยังจังหวัดที่การคมนาคมทางบกยังไม่ถึง เช่น ดอนเมือง นครราชสีมา และได้มีการขยายเส้นทางนครราชสีมา ร้อยเอ็ด - อุดรธานี

ท่าอากาศยานอุดรธานีเป็นหน่วยงานราชการ สังกัดกรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมกิจการการขนส่งทางอากาศให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ตลอดจนข้อตกลงและอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ รวมทั้งให้บริการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการท่าอากาศยาน ซึ่งท่าอากาศยานอุดรธานีเป็นสนามบินที่อยู่ในความครอบครองของกองทัพอากาศ กองบิน 23 และกรมการขนส่งทางอากาศเป็นผู้ขอใช้พื้นที่ร่วมกิจการการบิน ประกาศเป็นสนามบินเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2497

ประวัติท่าอากาศยานอุดรธานี

- พ.ศ. 2466 สนามบินอุดรธานีเปิดบริการเป็นครั้งแรกอยู่ภายในตัวเมืองอุดรธานี
- พ.ศ. 2475 ย้ายมาสร้างใหม่ที่ตำบลหนองขอนกว้าง (บริเวณที่ตั้งกองบิน 23 ในปัจจุบัน) โดยมีทางวิ่งเป็นทางลูกรังยาวประมาณ 500 เมตร

- พ.ศ. 2495 สำนักงานการบินพลเรือน กรมการขนส่ง กระทรวงคมนาคม ได้สร้างอาคารสถานีวิทยุและหอบังคับการบิน
- พ.ศ. 2500 ได้สร้างทางวิ่งใหม่ เป็นคอนกรีตยาว 3,048 เมตร กว้าง 38 เมตร โดยความร่วมมือระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา
- พ.ศ. 2505 กรมการบินพาณิชย์ (กรมท่าอากาศยานในปัจจุบัน) ได้สร้างอาคารท่าอากาศยานอุดรธานีพร้อมหอบังคับการบิน แล้วเสร็จในเดือนกันยายน
- พ.ศ. 2533 กรมการบินพลเรือน (กรมท่าอากาศยานในปัจจุบัน) ได้ซื้อที่ดิน 400 ไร่ ที่ตำบลนาดี ถนนอุดร - เลย สร้างอาคารที่พักผู้โดยสาร และหอบังคับการบิน พร้อมลานจอดเครื่องบิน สามารถจอดเครื่องบิน Airbus ได้ 2 ลำ
- พ.ศ. 2543 - 2545 กรมการบินพลเรือน (กรมท่าอากาศยานในปัจจุบัน) ได้ขยายทางวิ่งจากความกว้าง 38 เมตร เป็น 45 เมตร และสร้างทางขับกว้าง 23 เมตร รวมทั้งลานจอด พื้นที่ 47,250 ตารางเมตร สามารถจอดเครื่องบินแบบ Airbus ได้ 3 ลำ และ Boeing 737 ได้ 2 ลำ พร้อมกัน
- พ.ศ. 2546 - 2548 ก่อสร้างอาคารใหม่ ปรับปรุงทางวิ่งและทางขับ พร้อมทั้งติดตั้งสะพานเทียบเครื่องบิน
- พ.ศ. 2556 - 2558 ปรับปรุงอาคารที่พักผู้โดยสารหลังเดิมให้เป็นอาคารที่พักผู้โดยสารระหว่างประเทศ พร้อมติดตั้งสะพานเทียบเครื่องบิน

1.4.2 ที่ตั้ง และองค์ประกอบของท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี

ที่ตั้งของท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี มีพื้นที่ 2,000 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตตำบลนาดี อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี อยู่ห่างจากตัวเมืองอุดรธานีไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร ตัวท่าอากาศยานตั้งอยู่ในเขตทหารกองทัพอากาศ (กองบิน 23) ดังแสดงในรูปที่ 1.4.2-1

องค์ประกอบภายในท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบิน รายละเอียดดังนี้

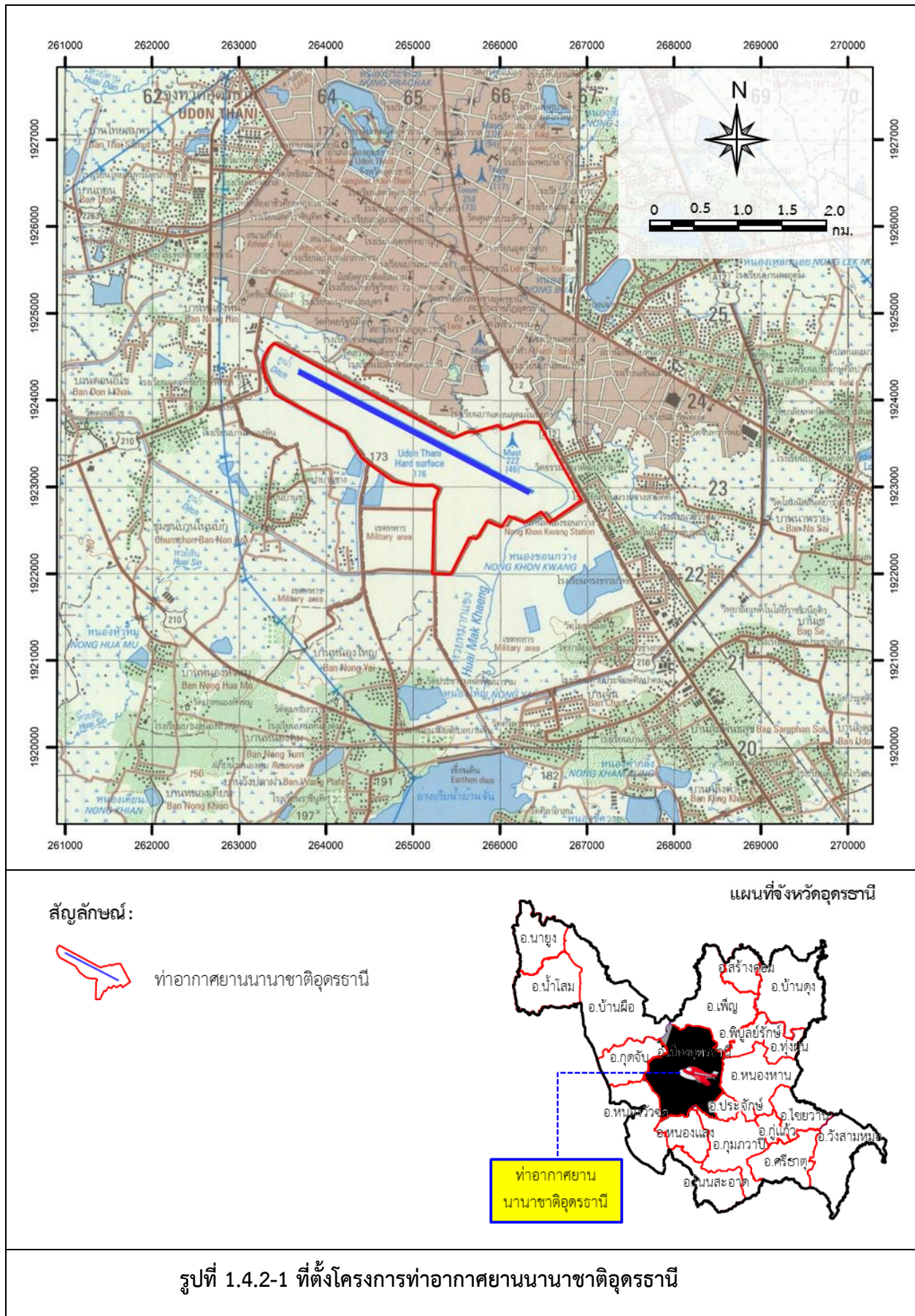
1. ทางวิ่ง (Runway) กว้าง 45 เมตร ยาว 3,000 เมตร พร้อมไหล่ทาง กว้างข้างละ 7.5 เมตร
2. ทางขับ (Taxiway) ขนานตามความยาวทางวิ่ง กว้าง 23 เมตร ยาว 3,048 เมตร
3. หอบังคับการบิน เป็นอาคารสูง 5 ชั้น
4. ลานจอดเครื่องบินขนาด 135 x 600 เมตร
5. อาคารที่พักผู้โดยสารเก่า ขนาดพื้นที่ 3,960 ตารางเมตร ปัจจุบันใช้เป็นอาคารทำการท่าอากาศยาน
6. อาคารที่พักผู้โดยสารใหม่ ขนาดพื้นที่รวม 19,200 ตารางเมตร แบ่งออกเป็น พื้นที่ขาเข้า 1,300 ตารางเมตรและพื้นที่ขาออก 1,500 ตารางเมตร สามารถรองรับจำนวนผู้โดยสารได้ 9,600 คน/วัน หรือ 800 คน/ชั่วโมง

7. ลานจอดรถยนต์ จอดรถยนต์ได้ประมาณ 300 คัน
8. อาคารที่ทำการดับเพลิงและหน่วยกู้ภัย พื้นที่ 300 ตารางเมตร

1.4.3 การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี

ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบพื้นที่ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี เป็นชุมชน มีอาคารและบ้านเรือนกระจายอยู่ทั่วไป ด้านทิศใต้ พื้นที่ส่วนใหญ่ถูกใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่ และนาข้าว ด้านทิศตะวันตก เป็นพื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่รกร้างว่างเปล่า และทิศตะวันออก มีอาคารและบ้านเรือน ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นบ้านจัดสรร ดังแสดงในรูปที่ 1.4.3-1

โครงการจ้างที่ปรึกษาติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ท่าอากาศยานอุดรธานี ขอนแก่น อุบลราชธานี นครพนม เลย ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ และนครราชสีมา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

